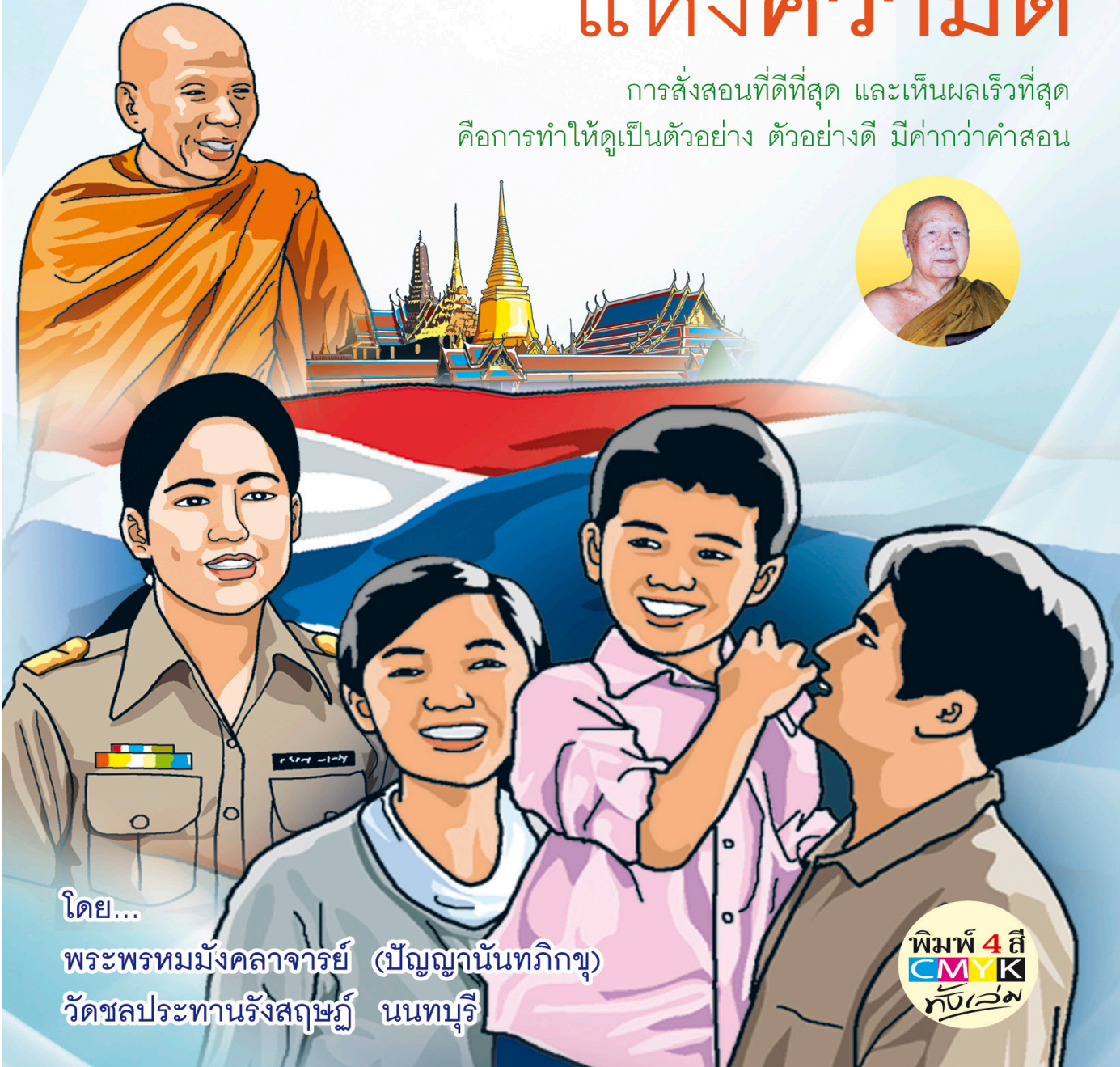

๗ ต้นแบบ แห่งความดี

ครอบครัวอบอุ่นกรุ่นด้วยไอแห่งความรัก เพราะได้...

การสั่งสอนที่ดีที่สุด และเห็นผลเร็วที่สุด
คือการทำให้ดูเป็นตัวอย่าง ตัวอย่างดี มีค่ากว่าคำสอน

โดย...

พระพรหมมังคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ)
วัดชลประทานรังสฤษฎ์ นนทบุรี

อ่านสิบรอบ คิดสิบหน ฝึกฝนปัญญา ฉลาดใช้ เฉลียวคิด ชีวิตสนุก สุขสงบ เย็น

๒

ครอบครัวอบอุ่นกลุ่มด้วยใจแห่งความรัก เพราะได้...

ต้นแบบ

แห่งความดี

โดย... พระพรหมเมธีคลาจารย์
(ปัญญาบัณฑิต)

นำเสนอสาระ :	ศุภาพ หอมจิตร	บรรณาธิการสาร :	ศักดิ์สิทธิ์ พันธุ์สิทธิ์
ออกแบบปก :	อนุจิต คำของเมือง	บรรณาธิการศิลปะ :	อนุจิต คำของเมือง
ภาพประกอบ :	สมศรวร กองศิลา	รูปเล่ม/จัดฮาร์ต :	วันดี ตามเทียตรง

ต้นแบบแห่งความดี

กุศโลบายของพ่อแม่

พ่อแม่ทุกคู่มีความปรารถนาจะได้ลูกไว้สืบสกุลต่อไป พ่อแม่คู่ใด
ยังไม่มีลูก ก็มีความร้อนใจ เขาบอกว่าทำอย่างไรตนจะมีลูกได้ เขาก็ต้อง
ทำการบนบานศาลกล่าวต่อสิ่งทีโลกสมมติว่าดี ก็ได้กระทำกัน จุดหมายก็ให้
มีลูกเท่านั้น

พ่อแม่ที่ไม่มีลูกช่วยพ่อแม่ให้พ้นจากขุมนรกนั้นไปไม่ได้ ในศาสนา
พราหมณ์เขากล่าวว่า

“ถ้าไม่มีลูกชาย ตายแล้ว
จะตก นรกขุมปุตตนรก^๑

ถ้ามีลูกชายแล้ว ลูกชายยอมช่วยพ่อแม่
ให้พ้นจากขุมนรกนั้นไปได้...”

การที่กล่าวเช่นนั้นก็เพราะถือว่าลูกชายเป็นผู้สืบสกุล
ส่วนลูกหญิงต้องเปลี่ยนสกุล
เมื่อไปแต่งงานกับชายในสกุลอื่น
ลูกผู้ชายจึงเป็นยอดปรารถนาของพ่อและแม่

^๑ **ปุตตนรก** (อ่านว่า ปุ-ต-ต-น-ร-ก) เป็นชื่อนรกขุมหนึ่งในนิกายพราหมณ์ที่ถือว่า ชายใดที่ไม่มีลูกชาย
ตายไปต้องตกนรกขุมปุตตนะนี้ ถ้ามีลูกชาย ลูกชายนั้นจะช่วยป้องกันไม่ให้ตกนรกได้ คำว่า ปุตต
ในที่นี้แปลว่า ลูกผู้ป้องกันพ่อจากขุมนรกปุตตนะ (พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ :
พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) หน้า ๑๘๗ ; มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๕๖.)

โศกของพ่อแม่ ที่แท้อยู่ที่ใจ

และที่กล่าวว่

“ยังไม่มีลูกชายจะตกนรก^๑ นั้น”
นรกที่ตกก็มีใช้ว่าอยู่ที่ไหน...
ที่แท้ก็อยู่ในใจนั่นเอง
ความวิตกกังวลว่า ไม่มีลูกสืบสกุล
นั้นแหละ เป็นนรก
พ่อแม่ลูกออกมาทีโล่งใจว่า
ตนได้มีทายาทสืบสกุลแล้ว...

ยิ่งผู้เป็นใหญ่เช่นพระราชาด้วยแล้ว ดูเหมือนว่านรกจะใหญ่มาก เพราะภาระในการปกครองเมืองเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าไม่มีลูกชายสืบสกุลแล้ว ก็เกิดความวิตกกังวลถึงอนาคตของบ้านเมืองมากที่สุด

^๑ นรก แปลว่า दुมิหรือดินแดนที่ปราศจากความเจริญ เป็นภูมิที่เกิดของคู่ทำบาปกรรมหนักไว้ พังจากตายไปแล้ว มี ๘ รุกใหญ่ ๆ คือ ๑. สัตว์วิฆนานรก (นรกเป็นไปกับสัตว์วิธ) ๒. กาส-สุดตนรก (นรกเส้นเวือกฟ้า) ๓. อังฆาฏมทานรก (นรกขกรอ) ๔. โรจวนรก (นรกที่เต็มไปด้วยเสียงร้องไห้) ๕. มหาโรจวนรก (นรกที่เต็มไปด้วยเสียงร้องดังกว่าโรจวนรก) ๖. ตาปนนรก (นรกแมคเตา) ๗. มหาตาปนนรก (นรกแมคเตาที่ขรมานกว่าตาปนนรก) ๘. อเวจิมทานรก (นรกที่ไม่่อนหนักเวา)

ลูก...คือความหวังของพ่อแม่

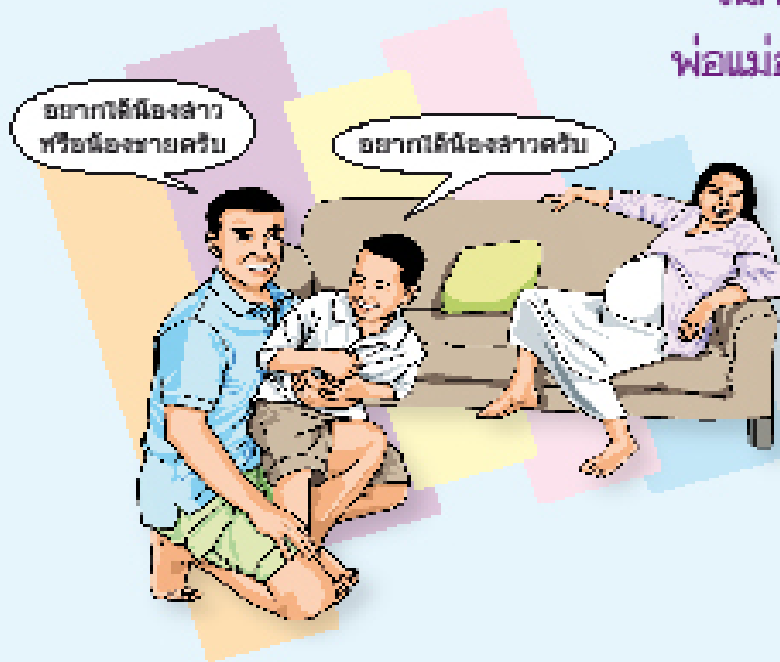
การมีลูกชายสักคนหนึ่ง ก็เป็นความพอใจของพ่อแม่แล้ว หากเรื่องนี้
ดูเหมือนไม่ให้ความเป็นธรรมกับลูกหญิงเสียเลย

ความจริงนั้น

พ่อแม่รักลูกหญิงเท่ากับลูกชายเหมือนกัน

ในครอบครัวใดที่มีแต่ลูกชาย

พ่อแม่อยากได้ลูกหญิงเป็นที่สุด

พ่อแม่เริ่มตั้งท้องก็นึกว่า
ขอให้หญิงสักคนเถอะ
เตรียมเบาะและเครื่องใช้
สำหรับลูกหญิงไว้พร้อม
แต่ก็ทำได้เป็นไปตาม
ความต้องการเสมอไปไม่
พอคลอดออกมา
กลายเป็นชายเสียอีกแล้ว

ความหวัง^๑ ยังมีต่อไป คนหน้าขอให้เป็นหญิงเถอะ ถึงคราวคลอด
ได้เป็นหญิงจริง ๆ พ่อแม่แสนจะดีใจที่ลูกหญิงได้เกิดมาสู่สกุล

^๑ ความหวังของพ่อแม่คือลูกเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดี มีคุณธรรม กังสาโมราตลูกเป็นกอนไว้วาง
ยามเมื่อกหวังให้เจ้าแม่รับใช้ ยามบ่วงไร้หวังให้เจ้าแม่รักษา
ยามถึงคราวล่วงลับดับชีวะ หวังให้เจ้าบิดตาวะลาตาย

ชายหรือหญิง ดีทั้งนี้

ลูกที่เกิดมาเป็นหญิงหรือชาย
ได้ชื่อว่าเป็นลูกทั้งนั้น

ครอบครัวตามชนบท
พ่อแม่มีความปรารถนาอยากได้
ลูกหญิงเป็นคนแรก เพราะเมื่อโต
แล้วช่วยทำงานในครอบครัว
ได้มาก ได้ช่วยเป็นที่เลี้ยงแก่
ลูกคนเล็ก ๆ ต่อไป ลูกหญิง
จึงเป็นสิ่งปรารถนาก่อน
ต่อนั้นก็ต้องการลูกชาย

แต่สำหรับพ่อแม่ที่มีใจเป็นนักเลงสักหน่อย หรือถึงนั้นเป็นถิ่น
ของคนชอบบราล่าฟัน ลูกชายก็เป็นลูกที่พึงปรารถนาก่อน เพื่อให้มีกำลัง
ในการรักษาทรัพย์สมบัติต่อไป เมื่อมีลูกชายจึงต้องการลูกหญิงในภายหลัง

แต่ความเป็นอยู่ทั่วไปนั้น ลูกหญิงมักอยู่กับพ่อแม่ ส่วนลูกชายมักไป
อยู่บ้านของภรรยา ในเมื่อตนได้แต่งงานไปแล้ว ผู้ที่เลี้ยงดูพ่อแม่ก็มักเป็นลูก
ผู้หญิง

เสริมธรรม

พระพุทธเจ้าตรัสสอนว่า กิจของบุตรที่ต้องทำต่อบิดามารดาไว้ ๕ ประการ คือ

๑. ทำนุเลี้ยงมาแล้วเลี้ยงท่านตอบ
๒. ช่วยทำกิจของท่าน
๓. สำรองศรัทธาคุณ
๔. ทำศรัทธิตามการวิปश्यมรดก
๕. เมื่อท่านสิ้นชีวิตทำบุญอุทิศให้ท่าน

พ่อ แม่ ลูก สามสัมพันธ์ที่ตัดไม่ขาด

การที่ลูกผู้หญิงมักอยู่กับพ่อแม่ ก็เนื่องจากความรักความสงสาร
นั่นเอง หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอ แต่งานแล้วไปอยู่ในสกุลผัวเดี่ยวจะลำบาก

เพราะไม่มีพี่น้องคอยให้ความช่วยเหลือ
สู้ในห้วงญาติของตนไม่ได้ พ่อแม่ส่วนมาก
จึงไม่ยอมให้ลูกหญิงไปอยู่ที่อื่น

อย่าทวงทวงแม่
หนูจะเป็นคนดีตามที่แม่สอน

ส่วนลูกชายเป็นคนที่มีความ
อดทนอยู่ในสายเลือด ตกน้ำไม่จมน ตกไฟ
ไม่ไหม้ อยู่ไหนอยู่ได้ไม่เป็นไร จึงมัก
ไปอยู่บ้านภรรยาเสมอ ดិតดูธรรมเนียมนี้
ก็ดีแล้ว

พ่อแม่ส่วนมากพอใจที่ลูกอยู่ใกล้ ๆ

เจ็บป่วยก็จะได้ช่วยกันรักษาพยาบาล

มีความทุกข์อะไรเกิดขึ้นได้ช่วยกันดูแลรักษา

ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก ๆ

จึงเป็นความสัมพันธ์ที่แน่นเหนียว แยกออกจากกันได้ยากที่สุด

ร่วมสร้างสายใยสัมพันธ์รักแห่งครอบครัวให้อบอุ่น
ด้วยการมอบหนังสือเล่มนี้ให้คนที่รัก โรงเรียน ห้องสมุด เขาวงกต
สถานสุขให้สังคมน่าอยู่ยิ่งขึ้น

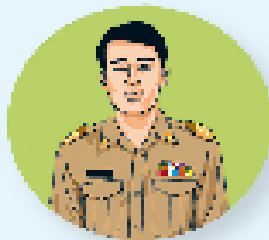
ลูก ๓ ประเภท

ในทางพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าทรงจำแนกประเภทของลูกไว้ ๓ พวก

คือ

๑. บุตรที่ ดีกว่า พ่อแม่^๑

๒. บุตรที่ เสมอกับ พ่อแม่^๒

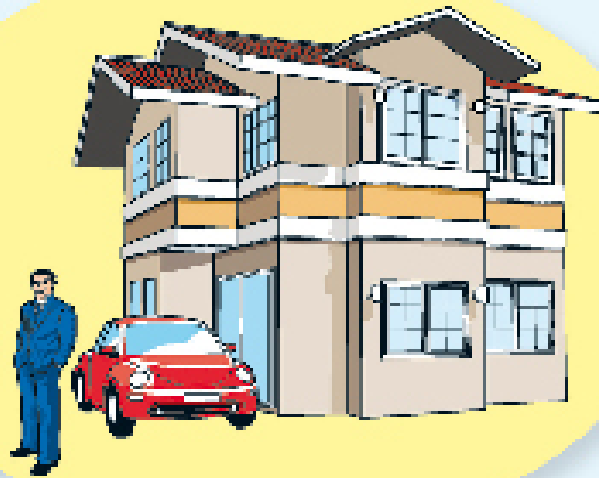
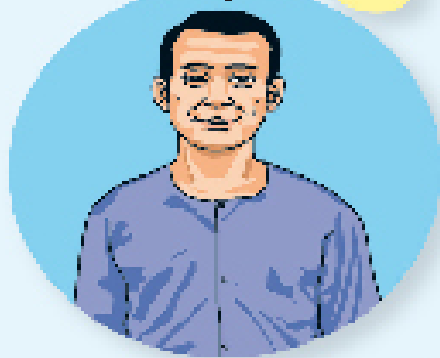
๓. บุตรที่ ต่ำกว่า พ่อแม่^๓

ในบุตรทั้งสามเหล่านี้ที่ดีกว่า ต่ำกว่าพ่อแม่ ท่านหมายถึงความเป็นอยู่ และความประพฤติของบุตรเป็นเกณฑ์ เช่น พ่อแม่เป็นคนมีศีลธรรม ลูกเกิดมาเป็นคนไร้ศีลธรรม อย่างนี้ต่ำกว่าพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่ขาดศีลธรรม แต่ลูกกลายเป็นคนมีศีลธรรม ลูกก็เป็นคนที่ดีกว่าพ่อแม่

- ๑. เรียกว่า อภิชาติบุตร อ่านว่า อ-พิ-ชา-ต-บุ-ล หมายถึง บุตรที่ดีที่มีคุณสมบัติสูงกว่าบิดามารดา คือมีคุณธรรมความดีเหนือกว่าบิดามารดา
- ๒. เรียกว่า อนุชาติบุตร อ่านว่า อ-นุ-ชา-ต-บุ-ล หมายถึง บุตรที่ดีที่มีคุณสมบัตินับเสมอกับบิดามารดา คือมีคุณธรรมความดี มีความประพฤติตามอย่างบิดามารดา
- ๓. เรียกว่า ลวชาติบุตร อ่านว่า ล-ว-ชา-ต-บุ-ล หมายถึง บุตรที่ดีที่มีคุณสมบัติน้อยกว่าบิดามารดา คือมีคุณธรรมความดี มีความประพฤติดีน้อยกว่าบิดามารดา

จิตใจลูกได้ดี
และเป็นคนดีของสังคม

ถ้า พ่อแม่เป็นคนยากจน ลูกได้มีฐานะดีขึ้น
ในทางทรัพย์สินสมบัติ ก็เป็นลูกที่ดีกว่าพ่อแม่

ถ้า พ่อแม่เป็นคนมั่งคั่งได้แสวงหาทรัพย์สินสมบัติ
ไว้มาก พอหมดบุญพ่อแม่แล้ว พวกลูก ๆ ไม่อาจจะ
รักษาทรัพย์สินสมบัติไว้ได้ ลูกนั้นเป็นลูกที่เร็วกว่าพ่อแม่

ส่วน ลูกคนใดมีฐานะความประพฤติเท่าเทียม
พ่อแม่ นั่นคือ ลูกเสมอพ่อแม่

พ่อแม่ ทั่วไปมีความปรารถนาใคร่ได้ลูกที่ดีกว่าเสมอ
แต่จะสมหวังหรือไม่นั้น เป็นปัญหาอยู่มากเหมือนกัน

ค่อย ๆ อ่าน ค่อย ๆ คิด
คราคิดคิดขัด หยุดพักสักนิด ทำจิตให้สงบ จักพบทางออก

ชาติจะรุ่งเรืองหรือล่มจมก็เพราะคนในชาติ

ประเทศชาติใดก็ตามจะมีความเจริญหรือตกต่ำ
ก็อยู่ที่การกระทำของพลเมืองในชาตินั้นเป็นประมาณ

ถ้าพลเมืองของชาติเป็นคนดีมีศีลธรรม

ชาติก็ก้าวหน้า

ถ้าพลเมืองของชาติไร้ศีลธรรม

ชาติก็หยุดอยู่กับที่ก้าวหน้าไปไม่ได้

พ่อแม่

ครูอาจารย์

ใครเป็นผู้ทำพลเมืองให้ดี-เลวแก่ชาติ

คำตอบก็อยู่ที่

พ่อแม่ ^๑ ผู้ปกครองของเด็กเป็นคนแรก
ต่อมาก็ **ครูอาจารย์** ^๒ ผู้ให้การอบรมสั่งสอน

และประการสุดท้าย **นักบวช** ^๓ ในศาสนา
ผู้ทำหน้าที่เป็นผู้นำของประชาชนทางศีลธรรม

ทั้งสามพวกนี้เป็นกำลังอันสำคัญ
ในการสร้างนิสัยใจคอของเด็กให้เป็นอย่างใดก็ได้

นักบวช

- ถูพนักที่รองพ่อแม่ที่ต้องทำต่อลูก หน้า ๒๐
- ถูพนักที่รองครูอาจารย์ที่ต้องทำต่อเด็ก หน้า ๒๗
- ถูพนักที่รองนักบวชที่ต้องทำต่อเด็ก หน้า ๓๐

เด็ก คือผู้สืบทอดมรดก

เด็กของเราในขณะนี้ คือผู้ใหญ่ในกาลข้างหน้า พวกเขาที่เป็นผู้ใหญ่
เดี๋ยวนี้ มีแต่จะร่วงโรยลงไปทุกวัน ๆ ผลที่สุดก็ตายไปอยู่ป่าช้า สิ่งที่เรา
รักใคร่หวงแหนนัก ต้องตกเป็นภาระของเด็ก ๆ ที่โตขึ้นต่อไป

ในฐานะที่เราเป็นคนไทย
เราได้มรดกสำคัญอยู่ถึงสามประการ^๑

เป็นมรดกที่พวกเราได้รับ
การถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ

คนในสมัยก่อนได้พยายาม
รักษาไว้เป็นอย่างดี

จนกระทั่งเสื่อมมาถึงพวกเรา
ในยุคนี้ เราก็ต้องรักษาไว้

เหมือนกับท่านแต่ก่อนได้รักษา และต้องมอบให้แก่อนุชนต่อไป

การจะมอบของมีค่าให้แก่ใคร ก็ต้องอบรมฝึกหัดให้เขารู้จักของมีค่า
เสียก่อน และต้องทำให้เขาเป็นคนรู้จักรักษารองนั้นได้ จึงจะได้ชื่อว่าเป็นคน
ทำหน้าที่ของตนมีให้บกพร่อง

๑. แผ่นดินไทย (อุทมนั ๑๔)
๒. เอกภพของชาติ (อุทมนั ๑๕)
๓. พระพุทธศาสนา (อุทมนั ๑๗)

มรดกชิ้นสำคัญของไทย

มรดก ๓ อย่างที่เราได้รับมรดกนั้นได้แก่อะไรเล่า ได้แก่

๑. แผ่นดินไทย

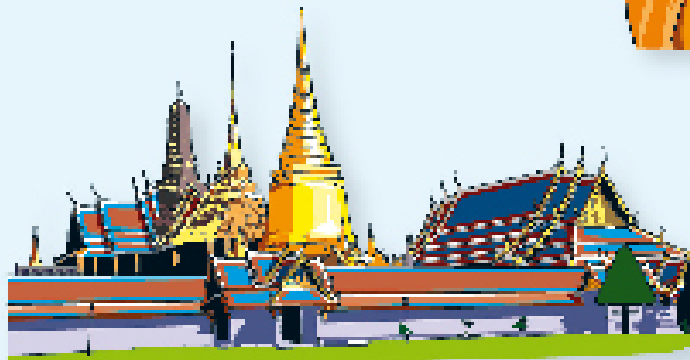
ที่แม่ไทยได้อยู่อาศัย
ทำมาหากิน

รักสามัคคีกันไว้
เราก็คนไทยด้วยกันนะโยม

๒. ความเป็นเอกราช

อันสมบูรณ์ของชนแม่ไทย
บนผืนแผ่นดินไทยนี้

๓. พระพุทธศาสนา

อันเป็นหลักสำหรับรักษาใจ
ของชนแม่ไทยทั้งหลาย

ทั้งสามประการนี้เป็นสิ่งมีค่ามาก ปู่ย่าตาทวดของเราได้อนอมไว้
เพื่อพวกเรา และท่านได้เสียสละเอาเลือดทาแผ่นดินไว้ แล้วไม่ต้องเที่ยว
เร่ร่อนแบบคนไม่มีที่อาศัย

๑. แผ่นดินไทย

แผ่นดินไทย อันได้นามว่าประเทศไทย
เป็นแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์
มีป่าไม้เต็มไปด้วยต้นไม้เนื้อดีมีราคา
มีสัตว์ป่านานาชนิดอันสมควรสงวนไว้
... เป็นสมบัติของชาติ ...

มีทุ่งราบเหมาะแก่การทำการเพาะปลูกข้าวอันเป็นอาหารของชาวโลก
ในลำน้ำที่ไหลผ่านทุ่งราบของแผ่นดินไทย ก่อให้เกิดแอ่งใหญ่ ๆ หลายแห่ง
และตามแอ่งเหล่านั้นมีปลาชุกชุมมาก พอเป็นอาหารแก่พวกเราเป็นอย่างดี

ภายใต้ผืนแผ่นดินที่เราเหยียบอยู่ที่นี่ ยังมีแร่ที่เป็นประโยชน์แก่การ
อุตสาหกรรมอีกหลายอย่าง เป็นแผ่นดินที่ให้ความสุขแก่พวกเราอย่าง
หาที่เปรียบไม่ได้ อากาศก็ดีไม่หนาวไม่ร้อนเกินไป ประเทศไทยมีความชุ่มฉ่ำ
ตลอดปีด้วยน้ำฝนที่ตกลงมา

อ้อ... แผ่นดินไทยผู้ให้ชีวิตแก่ข้า ข้าจะต้องรักษาเจ้าเอาไว้เสมอด้วย
ชีวิต ใครจะมาข่มเหงเบียดเบียนไปไม่ได้เป็นอันขาด ข้าจะต้องรักษาสิ่งที่
บรรพบุรุษของข้าได้รักษาไว้ เพื่อมอบให้แก่ลูกหญิงชายของข้าต่อไป

รักแผ่นดินไทย ส่งเสริมเด็กไทยให้ได้ใกล้ชิดธรรมชาติ ด้วยการพิมพ์หนังสือเล่มนี้
แจกเป็นธรรมทานแก่เด็ก โรงเรียน มหาวิทยาลัย ห้องสมุด สถานพยาบาล
ประจำบ้าน เพื่อให้เด็กได้อ่านเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม

